

Onder een koepeltje gevangen

Als in een nieuw woningbouwproject vijf architecten privé een huis kopen, zegt dat toch wel iets. Het kan moeilijk anders worden uitgelegd dan als een onverbloemde hulde aan hun collega-ontwerper. In dit geval gaat het om 154 „koepelwoningen” in de nieuwe woonwijk Aa-landen in Zwolle. Architect is Benno Stegeman, die een soortgelijk project

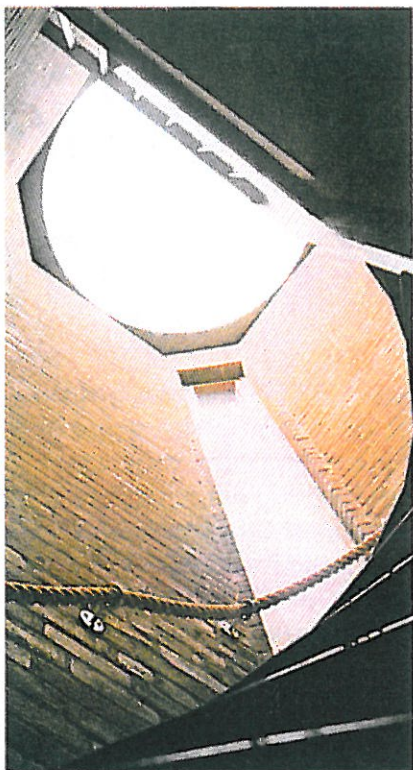
ontwierp voor Zoetermeer. Daar hebben de bewoners er de naam „kashba” aan gegeven. Het Zwolse project is van latere datum en wordt misschien daarom door opdrachtgever B.B.I. (Bouwbureau voor Bedrijven en Instellingen in Delft) geslaagder geacht. We zijn er een kijkje gaan nemen en kwamen enthousiast terug. ►►

DOOR E. TH. STAVENUITER

Jan en Ria Grondhuis hebben hun H3-koepelwoning zeer inventief en smaakvol naar hun hand gezet. Biels in plaats van boekenrekken als „omheining” van de woonverdieping. De kamer naast de keuken geofferd aan zo groot mogelijke openheid. Met allerlei fijne details, zoals de azuurblauwe tegels, een knusse huisbar en over randen doorgetrokken tapijt.

Kijkje op de tweede trap, in het koepeltorentje. En in de (vergroete) slaapkamer van Jan en Ria Grondhuis. Hoe het ook kan, klassieker, zien we bij Odette Franssen, die de honneurs voor haar ouders lachend waarnam.

Onder een koepeltje gevangen

Zwolle, de hoofdstad van Overijssel, heeft uiteraard de gebruikelijke nieuwbouwwijken. Vlak na de oorlog maakte de befaamde Hilversumse bouwmeester Dudok een ambitieus plan om de stad een „Ijsselfront“ te geven. Uitbreiding dus naar de IJssel, waardoor de oude stad van Joan Cele, Bartjens, Thorbecke en niet te vergeten Thomas a Kempis zich wat dit betreft niet behoefde schamen voor zijn vroegere Hanze-partners Deventer en Kampen.

Het mocht niet zo zijn, want Rijkswaterstaat ontwierp een nieuwe Zwolle-IJsselkanaal en vroede vaderen van de Blauwvingers meenden dat stadsuitbreiding dan ook maar die kant op moest. Dudok vond het slechts een welkome aanvulling van zijn plan en bedankte verder voor de eer.

Aan de westzijde heeft Zwolle intussen twee uit de kluiten gewassen wijken gebouwd: Holtenbroek en Aa-landen. De au-

tosnelweg naar het noorden kwam er voorlans te liggen en van daaraf blikt men fraai op deze nieuwe wijken neer. Onze 154 „koepelwoningen“ liggen er daarom als in een etalage, waarmee geenszins bedoeld is, dat je de bewoners voor hun tevee ziet zitten, want daarvoor is de afstand gelukkig te groot.

Trappetorentje

De naam „koepelwoningen“ dankt het project aan de witte, dubbele plexiglas koepel die elk trappetorentje van de huizen dekt. Dit vierhoekige torentje staat buiten de gevel en vormt op zich al een apart accent, temeer door de kruislings uitspringende gemetselde stenen op de hoeken. Daarin draait een trap omhoog, verlicht dankzij een smalle glasstrip. Na de eerste verdieping komt daar het heldere koepellicht bij. Een romantisch effect, dat noodt tot een inventieve decoratie van dit trappetorentje. Wij dachten onmiddellijk aan een harnas en middeleeuwse wapens, maar het idee van een

torentje kan uiteraard op vele manieren worden geaccentueerd, dan wel met zeer eigentijdse invallen worden verfraaid. Hoe ook, het is iets aparts, zij het niet het enige.

Vier typen

Het project kent vier typen woningen. Van de 154 behoren 85 tot het H 3-type (f 120.000 – f 140.000), 35 tot het H 2-type (f 95.000 – f 108.000), 13 tot het H 1-type (f 155.000 – f 165.000) en 21 tot het H z-type (f 140.000 – f 150.000). Sinds ze een jaartje geleden successievelijk gereed kwamen, zijn er 115 verkocht.

Het H 3-type, waarvan dus de meeste zijn gebouwd, achten wij het interessantst. Op de grondverdieping treft men direct na de voordeur het trappetorentje aan, waarin de leuning ontbreekt, maar een poldik touw tot steun dient. In de gang geeft een deur toegang tot de ruime garage met tuimeldeur. De afmetingen zijn zo royaal, dat er ook fietsen geborgen kunnen worden, sommigen er een vrieskast in zetten, anderen de binnenmuur verzetten en er een praktijkruimte, voor bijvoorbeeld fysio-therapie, van maken, dan wel een extra slaap-

kamer. In de gang is ook het eerste toilet met muren met dik vinyl beplakt, en een berghok met aansluiting voor wasmachine. Aan het eind van de gang is een kamer, waaraan ook alweer verschillende bestemmingen zijn te geven. Ernaast is namelijk de keuken, maar de glazen scheidingwand kan weggenomen worden, zodat er een heel grote woonkeuken ontstaat. De kamer kan natuurlijk dienst doen als slaapkamer, als studeerkamer, als ontvangkamer, als kinderkamer.

De keuken is ook zonder deze zijkamer royaal genoeg om er overdag de living te vinden. Er zijn openslaande deuren naar de tuin. Een glaspartij loopt doortot en met de eerste verdieping, zodat de keuken ruim en licht is. De keuken heeft standaard vier kastjes met aanrecht, ruimte voor een fornuis, een goede wasemkap en aansluiting voor een afwasmachine.

Tweede trap

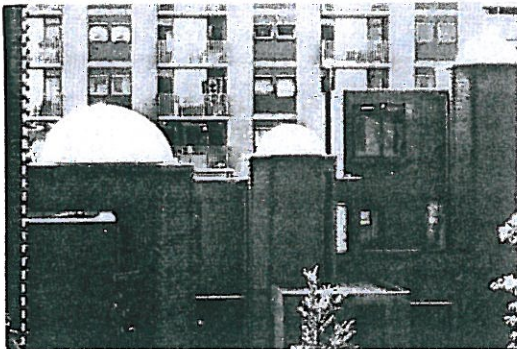
Van de keuken uit voert een tweede trap naar de woonkamer op de eerste verdieping. Van die tweede trap zijn wij bijzonder gecharmeerd. De woonkamer is ►►

Onder een koepeltje gevangen

► opeens van twee kanten te bereiken. Hierdoor wordt op een heel plezierige manier het eeuwige eenrichtingsverkeer in een huis doorbroken. In vrijwel alle huizen is het immers zo, dat men iemand de woonkamer door een bepaalde deur ziet verlaten en zeker weet dat hij even later door diezelfde deur weer terug zal komen. In deze „koepelwoning“ heeft men geen idee of iemand de ene of de andere trap zal nemen als bijvoorbeeld de bel gaat of wanneer iemand naar het toilet gaat. Men weet ook niet of hij voor of achter weer terug zal komen. Het geeft een open verkeer dat de gezelligheid sterk vergroot.

De ontwerper was minder gelukkig met de afsluiting door een hemelbestormende flat. Binnen de clusters heerst echter alle rust. En niet vanuit alle hoeken zie je de karakteristieke koepels. Wel vanaf de ringweg en dan ook de typen met tentdaken.

Open haard

De woonkamer ligt in een L-vorm om de tweede trap heen. Standaard wordt de hoek om de L afgeschermd door langgerekte boekenplanken, maar ook daarvoor kan men zelf iets anders maken. Deze woonkamer, 36 vierkante meter groot, heeft voor en achter een balkon met houten bloembak. Boven de ramen is een plank langs de hele lengtezijde voor het bevestigen van gordijnrails e.d. In een middenkolom zijn twee schoorsteenkanalen gemaakt, zodat men eventueel een open haard kan aanleg-

gen, in welk geval wel een schoorsteen op het dak moet worden gemetseld.

De tweede verdieping telt drie slaapkamers. De badkamer met tweede toilet heeft in het ene type een douche, in het andere een ligbad. Voorts is er een ruimte waarin de eigen gaskachel voor de centrale verwarming is geplaatst, plus een boiler van 115 liter. Er is ruimte over om een en ander op te bergen, stofzuiger enzovoort.

Tentvormig dak

De andere typen huizen in dit project zijn wezenlijk anders. Ze hebben op de begane grond een zeer royale L-vormige woonkamer, geen tweede trap. Het H t-type heeft ook geen koepel, maar een tentvormig dak. Op de

eerste verdieping zijn drie slaapkamers en badkamer. Op de tweede verdieping een grote, eveneens L-vormige slaapkamer met een groot zonn balkon. De kamer is bijzonder ruim door de puntige dakpartijen. Er is overigens ook nog een klein balkon.

Deze indeling betreft dan de typen H t en H z. Het H 2-type is een slag kleiner en heeft twee in plaats van drie woonlagen. Kamer enzovoort op de grond, drie slaapkamers op de verdieping.

Zeven clusters

Het hele „koepelproject“ is ingedeeld in zeven zogenaamde clusters van steeds twee „armen“ tegenover elkaar. Er ontstond daardoor niet alleen een levendig architectonisch spel, maar ook een verzameling knusse hof-

jes. Daar zijn allerlei speelgelegenheden voor de vele jeugdige bewoners ingericht, niet storende parkeerstrips, ruimten waar men gezamenlijk kan barbecuen. De bewoners hebben allen afgezien van erfafscheidingen en het sociale contact is er dan ook – zo verzekerde men ons – allervriendelijkst.

Het echte autoverkeer loopt buiten het project om. De hofjes hebben doodlopende straatjes, overigens allemaal anders ingedeeld, in samenspraak met de bewoners.

Een geavanceerd project, dat is niet te veel gezegd. Voor de oudere Zwollenaren misschien wat gewaagd, zoals ook het gebruik van veel grijze mangansteen al gauw als „somber“ wordt gekwalificeerd. Een enquête onder de bewoners heeft echter geleerd, dat juist de originele architectonische opzet de kopers van meet af heeft getroffen, de open leefruimte, de mogelijkheden om met het interieur te „spelen“.

Bouw zelf voor het personeel

B.B.I., Bouwbureau voor Bedrijven en Instellingen in Delft, werd tien jaar geleden opgericht op initiatief van de Kamers van Koophandel Delft en Gouda. Zij

wezen bedrijven er op, dat zij niet eeuwig en altijd bij plaatselijke overheden konden leuren om woningen voor hun personeel, maar net zo goed zelf een bouwbedrijf konden stichten.

In de loop der jaren zijn meer dan duizend woningen door de B.B.I. gebouwd. De meeste zijn ondergebracht bij woningbouwverenigingen, omdat men het niet juist achtte als eigenaar en exploitant op te treden. Woningbouwprojecten zijn gerealiseerd in Delft, Bodegraven, De Lier, Zoetermeer, Lekkerkerk en Zwolle. Ook bij Dokkum staat thans een project op stapel.

Directeur van B.B.I. is de heer H. van Spiegel. Het hoofdkantoor is gevestigd in Delft. In Zwolle is een bijkantoor gevestigd in het „koepelproject“: Schelpkreek 17, tel. 05200-38445. Het Zwolse project heeft een professionele promotie gekregen van het reclamebureau Klooster Marsman Partners BV te Zwolle. De verkoop loopt via het bijkantoor en verder via het makelaarskantoor Steegstra & Postma in Zwolle. ■

